

Pohjoinen OT-keskus

Ajankohtaiset 2/2023

Ajankohtaista nyt

Tutkimusyhteistyö käynnistyi ETKL:n ja LaY:n kanssa liittyen Ero- ja huoltoriitojen riskinarviointikoulutukseen

Syksyn konsultaatioajat julkaistaan eKollegassa

Pohjoisella YTA-alueella vammaispalvelujohtajien yhteistyö käynnistyi

Pohjoisen Osaamis- ja tukikeskuksen (OT) jatkokehittämisen ajatukset ovat kesän alussa jo syksyssä ja sen suunnitelmissa. Tämän hetkinen rahoitus on päättymässä vuoden loppuun. Sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt ehdotuksen valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta. Asetuksen esitetään tulevan voimaan heinäkuun 2023 alussa. Asetus-ehdotelmasta on tulkittavissa, että rahoitus OT-keskuksille tulisi jatkossa hyvinvointialueilta. Tämä asettaa uusia ratkaistavia kysymyksiä valtakunnalliselle OT-keskustoiminnalle.

Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialuiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen kannalta. Sosiaalihuoltoon tarvitaan asetus-ehdotuksen mukaisesti yhtä vahva sääsdöspohja kuin terveydenhuollossa.

Sote-järjestämislain 37 §:n 3 momentin mukaan YTA- sopimus tulee voimaan välittömästi, kun kaikki aluevaltuustot ovat hyväksyneet sen. Näin ollen sopimuksen lainvoimaisuus ei ole edellytys sopimuksen voimaantulolle tai sen toimittamiselle sosiaali- ja terveysministeriöön. Pohjoisella YTA-alueella YTA-sopimus on laadittu ensimmäisenä Suomessa. Rahoitus on keskeinen osa OT-toiminnan jatkoa. Syksyksi on tulossa jatkoa konsultaatioille ja koulutuksia. Lisäksi valmistuu tutkimus LaY:n ja ETKL:n kanssa yhteistyönä.

Ennen tulevan syksyn kiireitä, nautimme Pohjoisen valoisasta kesästä ja lomista.

Leppoisaa kesää ajankohtaiskirjeen lukijoille!

Pentti Virta, projektipäällikkö

Ammattilaisten osaaminen ja asiantuntijuus lapsinäkökulmaisessa riskiarvioinnissa vaativissa erotilanteissa

Pohjoisen OT-keskuksen, Ensi- ja turvakotien liiton ja Lapin yliopiston yhteistyössä toteuttama tutkimus on käynnissä. Tutkimusta varten haastateltiin Pohjoisen ja Itä- ja Keski-Suomen OT-alueiden sekä Turun seudun ammattilaisia, jotka olivat osallistuneet Ensi- ja turvakotien liiton järjestämään Riskiarviointi vaativissa erotilanteissa -koulutukseen vuonna 2022. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, miten ammattilaisten osaamista ja asiantuntijuutta tulisi kehittää, jotta perheitä voidaan jatkossa auttaa vaativissa erotilanteissa aiempaa paremmin ja lapsinäkökulma huomioiden. Tutkimuksen tehtävänä on tarkastella perheiden vaativia erotilanteita kohtaavien ammattilaisten kokemuksia riskien tunnistamisesta ja arvioinnista vaativissa erotilanteissa lapsen näkökulmasta. Haastatteluita on tehty 13 ja aineistoa analysoidaan parhaillaan.

Tutkimuksen alustavina havaintoina on, että lapsinäkökulmainen riskinarviointi vaativissa erotilanteissa edellyttää ammattilaisilta riittävää osaamista vaativista eroista ilmiönä ja riskinarviointiosaamista, mikä tarkoittaa erilaisten riskien tunnistamista ja erottelua, ja niiden vakavuuden arviointia. Ammattilaiset kaipaavat osaamisen tueksi koulutusta ja mahdollisuutta kokemusten vaihtoon ja vuoropuheluun. On hyvä, että yksiköissä on useampia ammattilaisia, jotka ovat käyneet koulutuksen, jotta he voivat tukea toisiaan. Turvassa-hankkeessa kehitetystä Lapsinäkökulmaisesta riskinarvioinnin seulontalomakkeesta on ammattilaisille hyötyä lapsen hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden arvioinnissa ja esimerkiksi ilmiön sanoittamisessa. Tärkeää on, että ammattilaiset osaavat tunnistaa ilmiöiden välisiä eroja sekä arvioida riskitekijöitä ja niiden vakavuutta, jotta auttamistoimet voidaan kohdentaa oikein, eikä lapsen turvallisuus vaarannu. Kun vanhempia kohdataan ja tilanteita arvioidaan, tulee ammattilaisen kuulla molempien osapuolten näkökulmat ja tarinat sekä pyrkiä puolueettomuuteen ja tasavertaisuuteen. Lapsen näkökulman huomiointi kaikessa työssä on tärkeää, ettei lapsi unohdu tai jää vanhempien erotilanteessa sivustakatsojaksi. Tärkeää on, että lapsen tuen tarve arvioidaan.

Lapsinäkökulmainen riskinarvioinnin seulontalomake soveltuu moniammatillisesti käytettäväksi, esimerkiksi Haastavat erot -työryhmissä. Seulontalomakkeen juurtuminen ammattilaisten käyttöön on alkanut, mutta sen käytön vahvistumisen edellytyksenä on, että eri ammattilaisilla on saatavilla koulutusta lomakkeen käyttämiseen ja lomakkeen käytöstä kertyy kokemusta. Lisäksi tarvitaan rakenteita, kuten Haastavat erot -työryhmiä, joissa ammattilaiset voivat yhteisesti reflektoida eri näkemyksiä ja muodostaa yhteistä tilannekuvaa ja arviota perheen tilanteesta. Mikäli kaikilla toimijoilla ei ole yhteistä ymmärrystä perheen tilanteesta, voidaan työskentelyä ja tukitoimia suunnata väärin – jopa lapselle haitallisella tavalla. Parhaiten lapsinäkökulmaisuus ja systemaattisuus riskinarvioinnissa toteutuvat, kun ammattilaiset työskentelevät monialaisesti ja eri ammattiryhmillä on ”yhteinen kieli”, jolloin jokaisen ammattilaisen osaaminen täydentää yhteistä arviointia riskien seulontalomakkeen pohjalta. Tutkimusjulkaisun on tarkoitus valmistua vuoden lopulla.

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

TEAMS-AAMUKAHVIT 2.

AIHE: ERITYINEN HUOLENPITO

KOULUKODISSA 17.5.2023 KLO 8:30-10:00

Liity kokoukseen napsauttamalla tästä

Pohjoinen OT-keskus järjestää syksyllä Pohjoisella YTA-alueella teams-koulutuksen aiheesta lastensuojelun edunvalvonta. Koulutuksessa perehdytään siihen, missä tilanteissa lapselle tulee hakea edunvalvojaa.

Osallistujat etsitään esimiesjohtoisesti alueilta. Osallistujia voidaan ottaa mukaan rajoitetusti.

Koulutuksesta kerätään palaute ja tähän palataan syksyn ajankohtaiskirjeessä !

Etäkonsultaatiot jatkuvat syksyllä, seuraa Ekollegaa !

OT-konsultaatiot jatkuvat myös tulevana syksynä.

Tuttuun tapaan konsultaatioita on tarjolla vaikeissa ero- ja huoltoriitatilaneissa, lasten ja nuorten väkivalta- tai hoidonlaiminlyöntiepäilyihin liittyvissä tilanteissa, Barnahus- sosiaalityöntekijän konsultaatioaikoja on viikoittain useampia ja niihin ajan voi varata sähköisesti. Vaativan koulunkäynnin ja oppimisen tuen Vaatu- konsultaation jatkoa selvitellään vielä. Mikäli jatko järjestyy, nämäkin löytyvät eKollegasta, OT- konsultaatioiden sivuilta.

Syyskauden 2023 etäkonsultaatioajat julkaistaan eKollegassa ja ovat varattavissa <https://ekollega.fi/ot-konsultaatio>

YTA vammaispalvelujohtajat yhteistyössä

Pohjoinen OT-keskus toimi koollekutsujana vammaispalvelujohtajien YTA-verkoston. Yhteistyökokoukset aloitettiin vuoden 2022 lopussa. Tavoitteena oli selvittää, miten OT-keskus voi vastata STM:n asettamaan tavoitteeseen vaativan tason kehitysvammanhuollon palveluiden ja yhteistoimintaan muiden viranomaisten kanssa. OT-keskuksen tehtävänä voisi olla hyvinvointialueiden yhteistyön edistäminen. Työskentelyssä tarvitaan yhteistä työnjakoa. Työryhmässä todettiin, että VPL lainsäädäntö ja osaaminen täydentää perustason osaamista ja on osa lasten-nuorten ja perheiden palvelukokonaisuutta. Yhteisen työryhmän avulla voidaan keskittää voimavaroja. Yhteistyötä tarvitaan eri toimijoiden kanssa kuten esimerkiksi lastensuojelu ja vammaispalvelut. Yhdeksi teemaksi yhteistyökokouksessa nousi vaikeavammaisten lasten asumisen haasteet. Sopivien asumispaikkojen lisäksi tarvitaan henkilökunnalle osaamista kohdata aggressiivisia asiakkaita. Aggressiiviset asiakkaat kuormittavat henkilökuntaa ja asettavat työhyvinvoinnille haasteita.

VPL ja OT-keskus yhteistyötapaamisissa nousi esiin työskentelyn vaativuus vammaisten lasten haastavien perhetilanteiden kanssa. Vammaisen lapsen vanhemmille tarjottavaa tukea ei voi ohittaa. Työryhmässä todettiin, että tarvittaisiin yhteinen tukimalli ja erikseen pitäisi arvioida, mikä on riittävä tuki vammaisen lapsen vanhemmille. Kehitysvammaisten asiakkaiden kanssa tarvittaisiin myös yhteisen tekemisen malli, miten yhdessä autetaan parhaiten kehitysvammaisia lapsia ja perheitä.

Pohjoinen OT-keskus lähti vastaamaan tähän alueelta nousseeseen tarpeeseen ja koordinoi webinaarin. Vaalijalan osaamiskeskuksen johtaja Maarit Rantakurtakko ja kuntoutuskoordinaattori Minna Moilanen puhuivat teemalla ”kompleksiset perhesuhteet” webinaarissa huhtikuun loppupuolella. Tilaisuudessa oli nelisenkymmentä kuulijaa.

Tarkoituksena on palata tähän kokonaisuuteen vammaispalvelujohtajien yhteistyökokouksissa.

Tämän kaltaista yhteistyötä tarvitaan myös jatkossa!

@perti.virta

Pohjoinen OT-hanketiimi

Perti Virta, projektipäällikkö

p. 050 464 9147

Marja Sundqvist, koordinaattori

050 516 9470

sähköpostit: etunimi.sukunimi@pohde.fi

Pohjoinen OT-keskus -jatkokehittämishanketta v.22-23 hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Hankkeen kotisivut

<https://pohde.fi/tietoa-meista/kehittaminen-ja-innovaatiot/kehittamishankkeet/tulevaisuuden-sote-keskus/pohjoisen-osaamis-ja-tukikeskus/>

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa